

Beszélgetés dr. Bakács tisztiorvossal

Budapest lakóinak betegségeiről és a közegészségügyi helyzet javulásáról

Dr. Bakács Tibor tisztifőorvost 1945 januárjában ismertem meg, amikor a felszabadító szovjet csapatok a Keleti pályaudvar környékén harcoltak. Kint a Zuglóban, a péterváraditcai előjáróság ablak-talan, félig rom épületének egyik szobájából szervezte meg a kerület egészségügyi ellátását, verbuválta az orvosokat, gyógyszereket gyűjtött s mindezt olyan eredményesen, hogy mire január 18-ra a Belváros is felszabadult, a Zuglóban már működött a tisztiorvosi hivatal.

Dr. Bakács Tibor most, közel öt év elteltével is olyan rohamtempóban dolgozik, mint akkor.

Nagy-Budapest egészsége

Most Nagy-Budapest közegészségügyének megszervezése az a cél, aminek elérése érdekében úgyszólván éjjel-nappal fáradhatatlanul munkálkodik. Megkérem, mondjon erről valamit.

— Január elsejével 600.000 permváros-lakó az új Nagy-Budapest szerves részévé válik. Ennek a hatalmas munkának előkészítését már hónapokkal ezelőtt megkezdtük, hogy a formális egyesülést kimondó dátum idejére zökkenők ne legyenek. Nagy-Budapest megteremtésének előmunkálataihoz hozzátartozik a kerületek egészségügyi igazgatásának átszervezése. A leg-szelesebb decentralizációra törekszünk.

Az átlagos életkor meghosszabbodott

Szeretnék átfogó képet nyerni a főváros közegészségügyi helyzetéről s egymásután vetem fel a kérdéseket. Megemlítem, hogy a leg-utóbbi népszámlálási statisztika szerint a háború vérvesszései még ma is érezhetők a főváros lakosság-számában.

— Igen, ez így van, de ma már a születések száma tetemesen felülmúlja a halálos eseteket, számsze-rint 13,9 ezrelék, viszont összhála-lozásunk az elmúlt félévben körül-belül 10 ezreléket tett csak ki, ami nemzetközileg is alacsony. A fia-talság életéért folytatott harc tö-reetlen és állandóan javuló eredmé-nyeket hozott. Így van ez a cse-csemőhalandóság terén, amely az 1938-as 10,4 százalékkal szemben most csak 6,6 százalék. A születési arányszám is kedvező.

— S az átlagos életkor? — kér-dezzük.

— Kétségtelen, bár erre vonat-kozában még pontos adataink nin-csenek, hogy az átlagos életkor meghosszabbodott, amiben nagy ré-sze van a fertőző betegségek követ-keztében meghaltak száma csökke-nésének.

Az Angyalföld utolérte a Belvárost

— Említette, főorvos úr, a fer-tőző betegségben elhaltak számá-nak csökkenését, — vetettük közbe.

— Valóban, a halálos-elet-statisztikából kitűnik, hogy több, mint a felére sikerült csökkenteni a fer-tőző betegségek következtében elő-fordult halálos eseteket és ugyancsak több, mint a felére a gümőkór-halandóságot. A tömegoltások, a góckutatás, a néppusztító gümőkórral szemben végzett munka ha-talmas eredményeket produkált. A hastífusz és vérhasmegbetegedések leküzdésében is nagy eredményeket értünk el. Alaposnak látszik a re-mény, hogy a közeljövőben a has-tífuszhoz hasonlóan a vérhással szemben is az aktív immunizálás fegyveréhez nyúlhatunk. Ezek az eredmények annál inkább értékel-hetők, mert a mi helyzetünk meg-javulásával egyidőben a marshalli-zált Nyugat-Európában ennek az ellenkezőjét tapasztaljuk.

Az egyetemi tanítás új gondja

Ezután egy másik népbetegség, a vérbaj problémája kerül szóba.

— Nemibeteg helyzetünk — mon-dotta dr. Bakács tisztifőorvos — lényegesen megjavult. A szűrőviz-szágatok egyre inkább Rígyomlálják a még fel nem derített eseteket, a teljesen ingyen kezelés pedig ki-gyógyítja a betegeket. A ma keze-lés alatt álló vérbajos megbetege-dések nagyobbbrészt olyanok, ame-lyek lappangó formában vannak je-len. Ezek tehát nem friss fertőzé-sek, jelenlétüket sok esetben a szű-rővizsgálatok hozták felszínre. Új, friss fertőzés egyre kevesebb esett. Ezeknek száma csak az egy-két év-vel ezelőtti helyzethez képest is an-nak felére esett. Az egyetemi ok-tatásban a friss esetek bemutatása egyre nehezebb és az előadás ide-jére egy-egy új eset előkerítése gyakran szorgos utánkeresést igé-nyel.

— A gonorrhoea esetek, a két év-vel ezelőtti megkezdett penicillin tömegkezelés óta, jelentőségükből sokat veszítettek. A krónikus gonorrhoea gyakorlatilag megszűnt. Hogy mégis állandóan, ha lénye-gesen alacsonyabb számban is, akadnak friss megbetegedések, an-nak az a magyarázata, hogy főleg nőknél a megbetegedés sokszor alig okoz tüneteket és így újabb fertő-zések kiindulásul szolgálhat.

„Olvadóban a titkos prostitúció”

A nemibetegségek elleni küzde-lemről a továbbiakban érdekesen nyilatkozott a főváros tisztifőorvo-sa:

— A nemibetegségek terjesztői közudomás szerint főleg a titkos

forma már majdnem teljesen fel-számolódott. A titkos prostitúció, mint a napra kitett hó, olvadóban van. Létezésének feltételei szűntek meg. A dologtalanul szerzett és könnyen elköltött pénzek a bur-zsoázia régi képviselőinek már nem állnak rendelkezésükre. A munkanélküliség megszűnt. A vi-dékről felkerült fiatal lányokat a nagyvárosban már koránt sem fe-nygetik azok a veszélyek, a kerít-és, a könnyen keresett pénz, mint ahogyan ez a multban volt. A szo-cializmus a tömegek erkölcsi szem-léletét emeli fel magas szintre.

— A titkos prostitúció fertőzőtt-sége, annak változása a mindenkori nemibeteghelyzetnek egyik jelző-száma volt. A két világháború kö-zött 100 leállított titkos prostituált-ból a fertőzöttek száma 17—22 százalék közötti volt. Az elmúlt év-ben ez az adat már csak 15 száza-lékot, az idén csak 7—8 százalékot tett ki. Az abszolút szám még sok-kal nagyobb csökkenést mutat.

Feleslegessé vált kórtermek

— Még egy adat, ami ezzel kap-csolatban érdekes. A razziákon elő-állított és betegnek bizonyult nőket kényszerkezelésben a főváros Kun-utcai zárt osztályán részesítjük. A két világháború között ez az osz-tály körülbelül 1600 férőhellyel ál-landóan elégtelennek mutatkozott és ismétellen visszatért kibővítésé-nek gondolata. Az idén ágylétszá-mának fele van igénybevétele, mert a bennlevők száma ilyen mértékben csökkent. Ezért két kór-termet, mint feleslegesen elcsatol-tunk innen és rendelkezésére bo-csátottuk az ugyanezen telken lévő Alföldi-utcai szülészeti-nőgyógyá-szati osztálynak. A kapitalizmus és a szocializmus közötti különbségek ezen a változáson keresztül is jól érzékelhetők.

és a jövő

Közegészségügyi téren egyébként állandóan nagyszámú beruhá-zásokat végeznek. Így a csecsemő-halandóság elleni küzdelmet nagy mértékben fogja segíteni az a nagy tejkonyha, amely most épül a Ránky-utcaiban. Új tejkonyha épül a Kedves-utcaiban is, amely napi 1500 adagot lesz képes kiszolgál-tatni. A bihariúti tejkonyhával együtt ezek nemcsak Budapest, de Nagy-Budapest igényeit is ki fog-ják tudni elégíteni. Befejezéshez közeledik a X. kerületi egészséghá-z építése, amivel Budapest legna-gyobb munkáskerületének beteg-ségmegelőző és járóbeteg rendelési problémái javulnak meg ugrás-szerűen. Közben állandóan folynak a kórházi építkezések. Lényegesen megjavították a kórházi kószol-t is, amelynek felújítását a tavalyi